

วิธิตะริยมัตว์ตาย

ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมกำหนดรู้ใจบุคคลบางคนในโลกนี้ ด้วยใจอย่างนี้ว่า บุคคลนี้ปฏิบัติอย่างนั้น ดำเนินอย่างนั้น และ ขึ้นสู่หนทางนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตกจักบังเกิดใน หมู่มนุษย์ โดยสมัยต่อมา เราย่อมเห็นบุคคลนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตกบังเกิดแล้วในหมู่มนุษย์ เสวยสุขเวทนา เป็นอันมาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ ล่วงจักขุของมนุษย์

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๖๕

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้า พระปัจเจกพุทเธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย ท่านเป็นต้นบุญต้นแบบเป็นผู้ถึงฝั่งแห่งอมต-มหานิพพานแล้ว ท่านได้สละเอากันตบรมสุข สุขล้วนๆ ไม่มีทุกข์มาเจือปนเลย เพราะท่านได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิตแล้ว ไม่ต้องย้อนกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป พวกเราทั้งหลาย ก็ควรดำเนินตามรอยบาทพระศาสดา และท่านผู้รู้เหล่านั้น จะได้ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานในสังสารวัฏอีก การฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งเป็นหนทางลัดที่ลัดสุดสู่อายตนิพพาน เป็นการเพิ่มเติมความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ชัดเกลากิเลสอาสวะให้เบาบางจนกระทั่งหมดสิ้นไปในที่สุด

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน มหาสิหนาทสูตร ว่า

“ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมกำหนดรู้ใจบุคคลบางคนในโลกนี้ ด้วยใจอย่างนี้ว่า บุคคลนี้ปฏิบัติอย่างนั้น ดำเนินอย่างนั้น และขึ้นสู่หนทางนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตกจักบังเกิดในหมู่มนุษย์ โดยสมัยต่อมา เราย่อมเห็นบุคคลนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตกบังเกิดแล้วในหมู่มนุษย์ เสวยสุขเวทนาเป็นอันมาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ ล่วงจักขุของมนุษย์

ดูก่อนสารีบุตร เปรียบเหมือนต้นไม้เกิดในพื้นที่อันเสมอ

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๓๐

มีใบอ่อนและใบแก่อันหนา มีเงาหนาทึบ ลำต้นนั้น บุรุษผู้มี
ตัวอันความร้อนแผดเผา ครอบงำ เหน็ดเหนื่อย สะทกสะท้าน
ทิวกระหาย มุ่งมาสู่ต้นไม้ที่นั่นแหละ โดยมรรคสายเดียว
บุรุษผู้มีจักขุเห็นเขาแล้ว พึงกล่าวอย่างนี้ว่า บุรุษนี้ปฏิบัติ
อย่างนั้น ดำเนินอย่างนั้น และขึ้นสู่หนทางนี้ จักมาถึงต้นไม้
นี้ทีเดียว โดยสมัยต่อมา บุรุษผู้มีจักขุนั้น พึงเห็นเขานั่ง
หรือนอนในเงาต้นไม้ที่นั่น เสวยสุขเวทนาเป็นอันมาก แม้ฉันใด

ดูก่อนสารีบุตร เราย่อมกำหนดรู้ใจบุคคลบางคนใน
โลกนี้ด้วยใจ ฉะนั้น เหมือนกันแล อย่างนี้ว่า บุคคลนี้ปฏิบัติ
อย่างนั้น ดำเนินอย่างนั้น และขึ้นสู่หนทางนั้น เบื้องหน้าแต่
ตายเพราะกายแตก จักบังเกิดในหมู่มนุษย์ โดยสมัยต่อมา
เราย่อมเห็นบุคคลนั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก
บังเกิดแล้วในหมู่มนุษย์ เสวยสุขเวทนาเป็นอันมาก ด้วย
ทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ ล่วงจักขุของมนุษย์”

นี่เป็นพุทธวจนะที่ยืนยันเรื่องการไปเกิดมาเกิดของมนุษย์
ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงรู้แจ้งเห็นจริงด้วยพุทธญาณของ
พระองค์เอง แต่ถึงแม้พระพุทธองค์จะทรงรู้ชัดถึงการจุติและ
อุบัติของสรรพสัตว์เหล่านั้น และทรงเห็นกลไกของกฎแห่งกรรม
พระองค์ก็ไม่อาจที่จะแก้ไขเรื่องของกฎแห่งกรรมของสัตว์เหล่านั้น
ได้ ได้แต่ทรงชี้บอกวิธีการปิดอบายและเปิดสวรรค์ นิพพานให้

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๗๑

เท่านั้น ที่เรียกว่า อุกขาตาโร ตถาคตา คือพระตถาคตเจ้าทั้งหลาย ได้แต่ทรงบอกว่า นี่คือเส้นทางที่จะไปสู่อบายภูมิ ๔ ไม่ควรทำ ควรเว้นเสีย นี่คือทางที่จะให้ได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ หรือทางไปสู่สวรรค์ หรือทางแห่งความ หลุดพ้นไปสู่อายตณนิพพาน ควรปฏิบัติและทำให้มาก ส่วนผู้ฟังจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็เป็นอีก เรื่องหนึ่ง พระพุทธองค์ไม่เคยบังคับให้ใครเชื่อหรือบังคับให้ใคร ปฏิบัติตาม ผู้ใดมีศรัทธาก็จะเดินตามมา

ชีวิตในล้มปราชญ์จะเป็นอย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ ตัวเราเองเท่านั้น เราจะไปเกิดในอบายภูมิหรือสุคติภูมิก็ไม่ จำเป็นต้องให้ใครมาคอยกำกับ เพราะเราทำกรรมใดไว้ ก็ต้อง ไปรับผลของกรรมนั้นอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม ก่อนที่พวก เราจะได้ศึกษาปฏิบัติที่จะทำให้ได้เวียนเกิดในสองภูมิ คือ มนุษย์ และเทวโลก มีตัวอย่างการตอบปัญหาของพระพุทธเจ้า เกี่ยวกับทางไปเกิดของมนุษย์ มาเล่าให้ฟังเป็นเครื่องประเทือง สติปัญญากัน

*สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ปาวาริก-
อัมพวัน ใกล้เมืองนาลันทา ผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่งซึ่งมีนามว่า
อลิพันธกบุตร ได้ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า แล้วทูลถามถึงปัญหา

*มก. เล่ม ๒๙ หน้า ๑๘๙

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๓๒

ที่ตนสงสัยอยู่ในใจมานานว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พวกพราหมณ์ชาวปัจฉาภูมิ มีคณโฑน้ำติดตัว ประดับพวงมาลัยสาหร่าย อาบน้ำทุกเช้าเย็น บำเรอไฟ พวกพราหมณ์เหล่านั้นประกาศตนว่า สามารถยังสัตว์ที่ตายแล้วให้ฟื้นขึ้นมาได้ และชักชวนให้ไปสวรรค์ได้ ก็พระองค์เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า สามารถที่จะทำให้สัตว์โลกทั้งหมด ซึ่งได้ตายไปแล้วนั้น ให้เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ได้หรือไม่ พระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนคามณีผู้ใหญ่บ้าน ถ้าเช่นนั้น เราจักย้อนถามท่านในกรณีนี้ก่อน ท่านจงพยากรณ์ไปตามแต่ท่านจะเห็นสมควรเถิด คือว่า มีบุรุษคนหนึ่งในโลก เป็นคนฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ มากไปด้วยยอภิชฌา มีจิตพยาบาท มีความเห็นผิด หมุ่มหาชนมาประชุมแล้ว พวกเขาสวดวิงวอนประณมมือเดินเวียนประทักษิณรอบบุคคลนั้นว่า ขอให้บุรุษนี้เมื่อตายไปจงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ด้วยเถิด อย่าได้ตกไปในอบายภูมิเลย

ดูก่อนผู้ใหญ่บ้าน บุรุษนั้นเมื่อตายไปแล้ว จะพึงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอน หรือเพราะเหตุแห่งการประณมมือเดินเวียนรอบได้บ้างหรือไม่” “หามิได้

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๓๓

พระเจ้าข้า” พระบรมศาสดาจึงตรัสถามต่อไปว่า “ดูก่อนคามณี เปรียบเหมือนบุรุษคนหนึ่ง โยนก้อนหินหนักใหญ่ลงในห้วงน้ำลึก หม่อมหาชนพึงมาประชุม แล้วพากันสวดวิงวอนสรรเสริญ ประนมมือเดินเวียนรอบในที่นั้นพร้อมกับกล่าวอ้อนวอน ๓ ครั้งว่า ขอก้อนหินจงโผล่ขึ้นมาเถิด ท่านเห็นว่าก้อนหินนั้นพึงโผล่ขึ้นมา พึงลอยขึ้นมา เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอน หรือเพราะเหตุแห่งการประนมมือเดินเวียนรอบ ดังนี้ได้บ้างหรือไม่”

ผู้ใหญ่บ้านได้กราบทูลตามความเข้าใจว่า “หามิได้ พระเจ้าข้า” แล้วก็ตั้งใจฟังต่อด้วยความอยากรู้ พระพุทธองค์ ตรัสถามต่อว่า “ดูก่อนคามณี ย่อมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน คือว่า มนุษย์คนใดฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุตเทจ พุดส่อเลียด พุดคำหยาบ พุดเพ้อเจ้อ มากไปด้วยอริขณา มีจิต พยาบาท มีความเห็นผิด เมื่อตายไป ย่อมเป็นการยากที่จะพ้น จากอบาย ทุจริต วินิบาต นรก

ดูก่อนคามณี มีบุคคลผู้หนึ่งเป็นคนงดเว้นจากปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉฉาจาร มุสาวาท ปิสุณวาจา ผรุสวาจา สัมผัสปปลาปะ ไม่มากไปด้วยอริขณา มีจิตไม่พยาบาท มีความ เห็นถูกต้องตามทำนองคลองธรรม หม่อมหาชนพึงมาประชุม แล้วพากันสวดวิงวอนประนมมือเดินเวียนรอบบุคคลนั้นว่า

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๗๔

ขอให้ผู้ที่ตายไปแล้วนี้ จงเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ท่านคิดว่า บุคคลนั้น เมื่อตายไปแล้ว จะพึงเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ตามความปรารถนาของมหาชนได้หรือไม่”

ผู้ใหญ่บ้านตอบอย่างฉะฉานว่า “หามีได้ พระเจ้าข้า ย่อมเป็นไปไม่ได้โดยเด็ดขาด” พระพุทธองค์จึงตรัสถามต่อไปว่า “ดูก่อนคามณี เปรียบเหมือนบุรุษคนหนึ่ง ลงไปในห้วงน้ำลึก ทูบหม้อเนยใสหรือหม้อน้ำมัน ก้อนกรวดหรือก้อนหินที่มีอยู่ในหม้อนั้นพึงจมลง เนยใสหรือน้ำมันที่มีอยู่ในหม้อนั้นพึงลอยขึ้น หม่อมหาชนมาพากันสวดวิงวอนอยู่ที่ตรงนั้นว่า ขอเนยใสและน้ำมัน จงจมลงเหมือนก้อนหินเถิด ท่านเห็นว่า เนยใสและน้ำมันนั้นจะพึงจมลง เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอนของหม่อมหาชนนั้นหรือไม่” ผู้ใหญ่บ้านทูลตอบว่า “หามีได้ พระเจ้าข้า”

เมื่อพระพุทธองค์ทรงเห็นว่า ผู้ใหญ่บ้านตอบยืนยันหนักแน่นเช่นนั้น จึงมีพุทธดำรัสต่อไปว่า “ดูก่อนคามณี ย่อมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน บุคคลใดประพฤติกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ คือ งดเว้นจากปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิชฉาจาร มุสาวาท ปิสุณวาจา ผรุสวาจา สัมผัสปปาลปะ ไม่เป็นผู้มักไป ด้วยอภิชฌา มีจิตไม่พยาบาท มีความเห็นชอบ แม้มหาชนจะพากันสาปแช่งว่า ขอให้เขาเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๓๕

แต่ว่าบุคคลนั้น ย่อมต้องเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์โดยแท้ทีเดียว”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสชี้แจงอย่างแจ่มแจ้งอย่างนี้แล้ว ผู้ใหญ่บ้านก็ได้กราบบังคมทูลด้วยความเลื่อมใสในดวงใจว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระธรรมเทศนาของพระองค์แจ่มแจ้งนัก พระธรรมเทศนาของพระองค์ไพเราะนัก” เมื่อชื่นชมพระบรมศาสดาดังแล้ว ก็มีใจผ่องแผ้ว ได้ปฎิญาณตนเป็นอุบาสกผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนตลอดชีวิต

เราจะเห็นว่า มนุษย์เราเมื่อตายไปแล้ว ไม่มีใครสามารถที่จะช่วยเหลือใครให้ไปสู่สรวงสวรรค์ได้ และไม่มีใครจะสาปแช่งใครให้ไปลงนรกหรือตกลงไปในอบายภูมิได้ อีกทั้งไม่มีใครสามารถที่จะบันดาลให้ใครกลับมาเกิดเป็นคนได้นอกจากกรรมที่ตนได้กระทำไว้เท่านั้น

ดังนั้น เมื่อเราปรารถนาอยากไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ก็ต้องรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ ให้มีเทวธรรมคือ ทิริ โอตตปปะ และประพตติกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อประพตติธรรมอย่างนี้ได้สมบูรณ์ เราก็คจะได้านิสงส์ใหญ่ เป็นการเตรียมตัวตายอย่างถูกหลักวิธี เราจะเป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ทั้งรูปสมบัติ คุณสมบัติ ทรัพย์สมบัติ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และมรรคผลนิพพาน ทั้งนี้ต้องทำทั้งทาน รักษา

วิธีเตรียมตัวตาย

๔๗๖

ศีลและเจริญภาวนาควบคู่กันไปด้วย เมื่อละโลกนี้ไปแล้ว ก็จะได้ไปเสวยสุขในสุคติโลกสวรรค์ เมื่อเราทราบหนทางไปสู่สวรรค์ รวมถึงวิธีการที่จะให้ได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นผู้ถึงพร้อมในทุกๆ ด้านแล้ว ก็ให้ทุกท่านหมั่นประพฤติธรรม มีศีล บริสุทธิ์บริบูรณ์และปฏิบัติธรรมกันให้เต็มที่ ให้ใช้สังขาร ร่างกายนี้สร้างบารมีทุกอนูวินาทีกันทุกคน

